

Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 8/1995 vp

Hallituksen esitys laeiksi Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen voimaansaattamislain ja ETA:n sekakomitean päätöksen n:o 7/94 voimaansaattamislain eräiden säännösten kumoamisesta

Eduskunta on 30 päivänä toukokuuta 1995 lähettänyt ulkoasiainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 15/1995 vp.

Valiokunnassa on ollut kuultavana ulkoasiainneuvos Marita Eerikäinen ulkoasiainministeriöstä.

Käsiteltyään asian ulkoasiainvaliokunta esittää kunnioittavasti seuraavaa.

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi lait, joilla kumottaisiin ETA-sopimuksen voimaansaattamislain ja ETAn sekakomitean päätöksen n:o 7/94 voimaansaattamislain eräitä säännöksiä, joita ei enää sovelleta Suomen liittyttyä Euroopan unioniin. Mainittuihin voimaansaattamislakeihin sisältyy runsaasti kansallisia täytäntöönpano- ja soveltamissäännöksiä, joiden sisällön on korvannut joko sellaisenaan sovellettava EY-oikeus tai unioniin liittymisen johdosta annettu muu kansallinen lainsäädäntö. Unionin jäsenyyden oloissa tarpeettomat kansalliset täytäntöönpano- ja soveltamissäännökset tulisi lainsäädännöllisen selkeyden vuoksi poistaa myös ETAa koskevien kansainvälisten sopimusten voimaansaattamislajeista. Koska ETA-sopimus on vaatinut myös kaikkien unionin jäsenvaltioiden valtiosääntöjen mukaisen hyväksymisen, ETA-sopimuksen ja ETAn sekakomitean päätöksen n:o 7/94 voimaansaattamislakien varsinaisia voimaansaattamissäännöksiä ei ole tarkoitus kumota.

Esitykseen sisältyy ehdotus laiksi Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta sekä ehdotus laiksi ETA-sopimuksen pöytäkirjan 47 ja tiettyjen liitteiden muuttamista koskevan ETAn sekakomitean päätöksen n:o 7/94 eräiden määräysten hyväksymisestä ja päätöksen soveltamisesta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Suomen liittyttyä 1.1.1995 Euroopan unioniin ETA-sopimusta ei sovelleta miltään osin suhteessa muihin Euroopan unionin jäsenvaltioihin. Saatettaessa voimaan sopimusta liittymisestä Euroopan unioniin (SopS 104—105/94) valittiin ratkaisu, jonka mukaan itse voimaansaattamislakiin ei otettu mitään kansallisia asiasisältöisiä täytäntöönpanosäännöksiä.

Siltä osin kuin ETA-sopimuksen voimaansaattamislain edellä tarkoitetut asiasisältöiset säännökset koskevat asioita, joita vastaavaa sääntelyä tarvitaan myös EU-jäsenyyden oloissa, on nämä lainsäädäntötarpeet oikeudellisesti välttämätöntä ottaa huomioon erikseen EU-jäsenyyteen sopeutumiseksi annetussa kansallisessa lainsäädännössä. Vastaavasti on ETA-sopimuksen voimaansaattamislakia muutettava siten että se vastaa vallitsevaa oikeustilaa.

EU:n jäsenyys ei vaikuta takautuvasti sillä tavalla, että Suomessa valtiosäännön mukaisesti ennen unioniin liittymistä annetut ETA:n sekakomitean päätösten voimaansaattamista tai täytäntöönpanemista koskevat säädökset olisi kumottava. Sen sijaan niistä olisi poistettava säännökset, jotka ovat aineellisoikeudellisesti mielessä ristiriitaisia tai päällekkäisiä EY-oikeuden taikka muun kansallisen lainsäädännön kanssa.

EFTA-valtioiden pysyvästä komiteasta tehty sopimus (1511—1513/93) on lakannut olemasta voimassa Suomen osalta Suomen liittyttyä Euroopan unioniin eli 1.1.1995 lukien suoraan sopimuksen 12 artiklan 2 kohdan nojalla. EFTAn valvontaviranomaista ja tuomioistuinta koskeva voimaansaattamislaki voidaan kumota mainittujen toimielinten kolmea EU-maata koskevan siirtymäkauden päätyttyä todennäköisesti syksyllä 1995.

Esityksen mukaan Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 2—6 §, 7 §:n 2 momentti, 8—12 § ja 15 § sekä ETA-sopimuksen pöytäkirjan 47 ja tiettyjen liit-

teiden muuttamista koskevan ETA:n sekakomitean päätöksen n:o 7/94 eräiden määräysten hyväksymisestä ja päätöksen soveltamisesta annettun lain 2—6 § kumotaan. Samalla tarkistetaan ETA-sopimuksen voimaansaattamislain 16 §:n 1 momenttia.

ETA-sopimuksen voimaansaattamislakien eräiden aineellisoikeudellisten säännösten kumoaminen on mahdollista vasta Suomen liittymisestä Euroopan unioniin tehdyn sopimuksen ja kumottavia säännöksiä korvaavan jäsenyyteen sopeutetun kansallisen lainsäädännön tultua pääosin voimaan. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan hallituksen tarkoituksena on

antaa lähiaikoina eduskunnalle esitys laiksi, joka sisältäisi tarpeelliset säännökset ETA:n sekakomitean päätöksen n:o 7/94 voimaansaattamislain 5 §:ään sisältyvien ekotuotemerkkiä koskevien säännösten korvaamiseksi.

Valiokunta katsoo, että esityksessä hyväksyttäviksi ehdotetut lait ovat Suomen EU-jäsenyyden vuoksi välttämättömiä. Tämän perusteella ulkoasiainvaliokunta esittää kunnioittavasti,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin muuttamattomina.

Helsingissä 6 päivänä kesäkuuta 1995

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Paasio, varapuheenjohtaja Biaudet sekä jäsenet Hassi, Hurs-

kainen, Juhantalo, Kanerva, Kekkonen, Korkeaoja, O. Ojala, S. Pietikäinen, Salolainen, Tuomioja, Wahlström ja Zyskowiec.
